

BIZTONSÁGI ADATLAP

készült az 1907/2006/EK és a 453/2010/EU rendelet szerint

1. szakasz: Az anyag/készítmény és a vállalat/vállalkozás azonosítása

1.1. Termékazonosító: **FURY 10 EW**

1.2. Azonosított felhasználás: növényvédő szer, rovarölő szer

1.3. Gyártó: **FMC CHEMICAL Spri**, Boulevard de la Plaine 9/3, 1050 Brüsszel, Belgium
telefon: +32 2 6459584 fax: +32 2 6459655
e-mail: msdsinfo@fmc.com

1.4. A termék forgalmazójának, a biztonsági adatlap szállítójának adatai:

KWIZDA AGRO HUNGARY KFT.

1138 Budapest, Váci út 135 – 139. C. épület II. emelet
telefon: +36 1 224 7305 fax: +36 1 212 0873
honlap: www.kwizda.hu

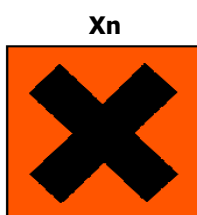
A biztonsági adatlapért felelős személy elérhetősége: kwizda@kwizda.hu

1.5. Sürgősségi telefon: Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat (ETTSZ): 06 1 476 6464
Éjjel-nappal elérhető ingyenes telefonszám: 06 80 20 11 99

2. szakasz: A veszély meghatározása

2.1. A keverék osztályozása: a gyártó és az uniós szabályozások (67/548/EGK és 1999/45/EK irányelvek), a 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet és módosításai szerint **a termék veszélyes keverék.**

2.2. Címkézési elemek: **EU-veszélyjelek: Xn Ártalmas, N Környezeti veszély**

Ártalmas

Környezeti veszély

A keverék veszélyeire/kockázataira utaló R-mondatok:

- R 20/22 Belélegezve és lenyelve ártalmas
R 43 Bőrrel érintkezve túlérzékenységet okozhat (szenzibilizáló hatású lehet)
R 50/53 Nagyon mérgező a vízi szervezetekre, a vízi környezetben hosszantartó károsodást okozhat

A keverék biztonságos használatára utaló S-mondatok:

- S 1/2 Elzárva és gyermekek számára hozzáférhetetlen helyen tartandó
S 13 Élelmiszertől, italtól és takarmánytól távol tartandó
S 24 A bőrrel való érintkezés kerülendő
S 35 Az anyagot és edényzetét megfelelő módon ártalmatlanítani kell
S 37 Megfelelő védőkesztyűt kell viselni
S 46 Lenyelése esetén azonnal orvoshoz kell fordulni, az edényt/csomagolóburkolatot és a címkét az orvosnak meg kell mutatni
S 57 A környezetszennyezés elkerülésére megfelelő edényzetet kell használni

Összetétel: 100 g/l zéta-cipermetrin hatóanyagot tartalmaz.

Egyéb: 5-klór-2-metil-2H-izotiazol-3-on és 2-metil-2H-izotiazol-3-on keveréke.

Az emberi egészség és a környezet védelme érdekében kövesse a használati utasításban leírtakat.

2.3. Egyéb veszély

Fizikai-kémiai veszély: éghető, a termikus bomlás következtében toxikus égés/bomlástermékek képződhetnek.

Humán-egészségügyi veszély: bőrrel érintkezve szenzibilizálhat, túlérzékeny személyeknél allergiás reakciót válthat ki. Szájon keresztül hosszabb időt át a szervezetbe jutva ártalmas lehet, egészségkárosodást okozhat.

Környezeti veszély: nagyon mérgező a vízi szervezetekre. A növényvédő szerrel, annak csomagolóeszközével ne szennyezze a vizeket! A permetezéshez használt berendezést vagy annak részeit ne tisztítsa a felszíni vizek közelében! Kerülje a gazdaságban vagy az utakon levő vízvezetőkön keresztül való szennyeződést.

3. szakasz: Összetétel, vagy az összetevőkre vonatkozó adatok

A termék keverék, 100 g/l zéta-cipermetrin hatóanyagot tartalmaz.

Veszélyes összetevők	Konc.	DSD ¹ : Veszélyjel, R-mondatok CLP: ² Veszélykategória, kód, H-mondatok
Zéta – cipermetrin* CAS-szám: 52315-07-8 EU-szám: 257-842-9 Index-szám: nincs	<20%	DSD: T, N, R 20-25-43-48/22-50/53 CLP: Acute Tox. 4, H332; Acute Tox. 3, H301; Skin Sens. 1, H317; STOT RE 2, H373; Aquatic Acute 1, H400; Aquatic Chronic 1, H410
5-klór-2-metil-2 <i>H</i> -izotiazol-3-on és 2-metil-2 <i>H</i> -izotiazol-3-on** CAS-szám: 55965-84-9 Index-szám: 613-167-00-5	≤0,0015%	DSD: T, N; R 23/24/25-34-43-50/53 CLP: Acute Tox. 3 (skin, inhal., oral), H311, H331, H301; Skin Corr. 1B, H314; Skin Sens. 1, H317; Aquatic Acute 1, H400; Aquatic Chronic 1, H410
Trikálium-tridecalkohol-etoxilát- foszfát só CAS-szám: 68186-36-7	<2%	DSD: Xi, R 36/38 (gyártói besorolás) CLP: Eye Irrit. 2, H319; Skin Irrit. 2, H315

* kémiai név: (S)- α -ciano-3-fenoxibenzil (1*RS*, 3*RS*;1*RS*, 3*SR*)-3-(2,2-diklórvinil)-2,2-dimetil-ciklopropánkarboxilát. Sztereoisomerek keveréke, uniós besorolása nincs, a megadott besorolás gyártói. CIPAC-száma: 733

** 3:1 arányú keverék: 5-klór-2-metil-2*H*-izotiazol-3-on (CAS-szám: 247-500-7) : 2-metil-2*H*-izotiazol-3-on (CAS-szám: 220-239-61). A keverék besorolása uniós; a CLP-osztályozás az úgynevezett minimum besorolással történt; az a jövőben rendelkezésre állhatnak adatok, vagy egyéb információk annak jelzésére, hogy helyénvaló a súlyosabb kategóriába történő újbóli besorolás.

A termék egyéb komponensei nem tekinthetők a hatályos jogszabályok szerint veszélyes anyagnak, vagy koncentrációjuk a készítményben nem éri el azt a mértéket, amely fölött jelenlétét a veszélyesség szerinti besorolásnál fel kell tüntetni, illetve figyelembe kell venni. A veszélyjelek, R- és H-mondatok, veszélyességi osztályok, kategóriák a tiszta anyagra/összetevőkre vonatkoznak, a termék veszélyesség szerinti besorolását a 2. szakasz adja meg. Az R- és H-mondatok teljes szövegét lásd a 16. szakaszban.

4. szakasz: Elsősegély-nyújtási intézkedések

4.1. Az elsősegély-nyújtási intézkedések ismertetése/általános tudnivalók: a sérültet azonnal távolítsuk el a veszély forrásától. **Az elsősegélynyújtás szakszerűsége és gyorsasága nagyban csökkentheti a tünetek kialakulását és súlyosságát.**

Belégzés esetén: a sérültet vigyük friss levegőre, helyezük nyugalmába. Rosszullét esetén forduljunk orvoshoz!

Bőrré jutás esetén: a szennyezett, átitatódott ruházat és lábbeli azonnali levétele után a bőrt bő szappanos vízzel alaposan le kell mosni. Bőrpír, allergiás tünetek jelentkezése esetén forduljunk orvoshoz!

Szembejutás esetén: legalább 15 percig tartó szemöblítést kell végezni folyóvízzel a szemhéjak széthúzása és a szemgolyó állandó mozgatása közben. Tartós irritáció esetén forduljunk orvoshoz!

Lenyelés esetén: ha sérült tudatánál van, akkor itassunk vele vizet. Öntudatlan vagy görcsös állapotban lévő beteggel folyadékot itatni, vagy annál hányást kiváltani nem szabad! Ha sérült tudatánál van, próbáljuk meg hánytatni. Kérjük ki orvos tanácsát.

4.2. A legfontosabb – akut és késleltetett – tünetek és hatások: bőrszenzibilizáció; szájon át hosszabb időn át a szervezetbe jutva egészségkárosodást okozhat.

4.3. A szükséges azonnali orvosi ellátás és különleges ellátás jelzése: amennyiben mérgezési tünetek jelentkeznek, vagy mérgezés gyanúja merül fel, azonnal hívjunk orvost, és mutassuk meg a készítmény címkéjét, illetve biztonsági adatlapját.

Megjegyzés az orvosnak: kezelés a tünetek alapján, attól függően, hogy a sérült állapotát az orvos hogyan ítéli meg.

¹ DSD: 67/548/EGK irányelv és módosításainak megfelelően

² CLP: 1272/2008/EK rendelet és módosításainak megfelelően

5. szakasz: Tűzvédelmi intézkedések

5.1. Megfelelő oltóanyag: szén-dioxid, oltóhab, oltópor.

Egyéb okokból nem megengedett oltóanyag: víz (a termék veszélyes a környezetre, ne hígítsuk).

5.2. A keverékből származó különleges veszélyek: veszélyes égéstermékek, mérgező és/vagy irritáló anyagok szabadulnak fel.

5.3. Javaslat a tűzoltóknak: egyéni védőfelszerelés és a környezet levegőjétől független légzőkészülék használandó.

Egyéb információk: a tűzoltást szélirányban kell végezni, határoljuk el a tűz területét, és távolítsuk el a védőöltözettel nem rendelkező személyeket. Kerüljük el a gázok/gőzök/füstök belélegzését. A tűz során keletkezett hulladékot és a szennyezett oltóanyagot gyűjtjük össze és az előírások szerint ártalmatlanítjuk. A szennyezett oltóanyagot ne engedjük a közcsatornába, illetve a környezetbe.

6. szakasz: Intézkedések véletlenszerű expozíciónál

6.1. Személyi óvintézkedések, egyéni védőeszközök és vészhelyzeti eljárások

Kerüljük el a termék szembejutását és bőrrel való érintkezését, gőzének belélegzését. Személyi védőfelszerelés szükséges, lásd 8. szakaszt. Védőfelszerelés nélkül ne mentesítsünk!

6.2. Környezetvédelmi óvintézkedések

Akadályozzuk meg a kiömlött anyag szétterjedését, árkoljuk körül, vagy homokszákokkal akadályozzuk meg környezet további elszennyeződését. A terméket, hulladékát ne juttassuk közcsatornába, élővizekbe, talajba.

6.3. A területi elhatárolás és a szennyezés mentesítés módszerei és anyagai

Használjunk védőfelszerelést a kiömlött termék összegyűjtésekor, a kifolyt terméket inert folyadékfelszívó anyaggal (pl. homok, föld) kell befedni, felitatni, majd összegyűjteni. Az összegyűjtött hulladékot a szakszerű ártalmatlanításig címkével ellátott, zárható veszélyeshulladék-gyűjtő tartályban kell tárolni. A nem összegyűjthető maradékot semlegesíthető nátrium-hidroxid, vagy nátrium-karbonát híg vizes oldatával vagy alkohollal (etil-alkohol, izopropil-alkohol). A maradékokat a szokásos tisztítási eljárással (felületaktív anyag/detergens híg vizes oldatával laposan mossuk fel. Ügyeljünk a csúszásveszélyre!

6.4. Hivatkozás más szakaszokra: lásd még a 7., 8. és 13. szakaszt.

7. szakasz: Kezelés és tárolás

7.1. A biztonságos kezelésre irányuló óvintézkedések

Kezelés: jól szellőző helyen dolgozzunk a készítménnyel! Munkavégzéskor viseljünk személyi védőfelszerelést. Munkavégzés alatt étkezni és dohányozni tilos. A munkavégzés szüneteiben, illetve a munka befejezése után alapos kézmosás, illetve mosakodás/zuhanyzás szükséges.

7.2. Tárolás: a terméket hűvös, jól szellőző, száraz helyen, nedvességtől, gyújtóforrástól távol eredeti csomagolásban tároljuk. Gyermek számára hozzáférhetetlen helyen, élelmiszerektől, italoktól és takarmányoktól elkülönítve tartjuk. A környezetszennyezés megelőzése érdekében célszerű szilárd, jól szigetelő padozatú raktárban tárolni.

7.3. Meghatározott végfelhasználás: növényvédő szer, a felhasználók mindig olvassák el a használati útmutatót, tartsák be a biztonságos kezelésre, felhasználásra vonatkozó utasításokat.

8. szakasz: Az expozíció ellenőrzése/egyéni védelem

Körültekintően végzett munkával meg kell előzni a termékkel történő mindennemű expozíciót (permet belélegzése, szembejutás, bőrre kerülés, lenyelés, stb.).

8.1. Ellenőrzési paraméterek, foglalkozási expozíciós határérték, munkahelyi levegőben megengedett koncentrációk:

zéta-cipermetrinre (szintetikus piretroid) vonatkoztatható határérték: nincs
piretrum/piretrin és piretroidok (CAS-szám: 8003-34-7): ÁK: 1 mg/m³ – 25/2000. EüM rendelet

ÁK: munkahelyi levegőben egy műszakra megengedett **Átlag**Koncentráció, amely a dolgozó egészségére nem fejt ki káros hatást.

8.2. Az expozíció ellenőrzése

Műszaki intézkedések:

- A vegyi anyagoknál szokásos védőintézkedéseket be kell tartani.
- Gondoskodjunk a megfelelő szellőzésről.
- Védőfelszerelések, mosakodási lehetőség/zuhany biztosítása.

Higiéniai intézkedések:

- Munka közben enni, inni és dohányozni nem szabad!
- A munka szüneteiben, illetve a munka befejezése után alapos kézmosás, illetve mosakodás szükséges. Munka befejezése után zuhanyozzunk!
- A munkaruhát különítsük el és kezeljük külön a hétköznapi ruházattól.

Személyi védőfelszerelések:

- **Légutak védelme:** jó szellőzést kell biztosítani a munkahelyeken. Ha a szellőzés nem megfelelő, akkor, akkor szűrőbetéttel rendelkező légzésvédő használata szükséges.
- **Kézvédelem:** kémiai anyagoknak ellenálló védőkesztyű (pl. nitrilgumi) szükséges.
- **Szemvédelem:** jól záródó védőszemüveg viselése szükséges, ha a szembefröccsenés veszélye fennáll.
- **Bőrvédelem:** kémiai anyagoknak ellenálló védőruha (Hypalon, Tyvek, Saranex, PVC, stb.) és védőlábbeli viselése szükséges nagy mennyiségű készítménnyel történő, illetve hosszantartó munkavégzés esetén.

A fentiek szakszerűen végzett tevékenységre és rendeltetésszerű felhasználási feltételekre vonatkoznak, átlagosnak tekinthető körülmények között. Amennyiben ettől eltérő viszonyok vagy rendkívüli körülmények között történik a munkavégzés, akkor a további szükséges teendőkről és az egyéni védőeszközökről szakértő bevonásával ajánlott dönteni.

9. szakasz: Fizikai és kémiai tulajdonságok

9.1. Az alapvető fizikai és kémiai tulajdonságokra vonatkozó információ

Halmazállapot:	folyékony
Szín:	világosbarna, bézs
Szag:	kissé csípős, fanyar

9.2. Egyéb kvantitatív adatok

pH-érték:	4,15
Lobbanáspont:	>79°C
Öngyulladás hőmérséklet:	>600°C
Sűrűség (20°C-on):	1,0305 g/cm ³
Oldhatóság vízben:	oldódik
Kinematikai viszkozitás:	63 – 1081 mPa.s (20°C-on) 47 – 707 mPa.s (40°C-on)
Felületi feszültség:	31,4 mN/m (25°C-on) 30,1 mN/m (40°C-on)

10. szakasz: Stabilitás és reakciókészség

10.1. Reakciókészség: égés, termikus bomlás, pirolízis során hidrogén-cianid, sósavgáz, klór, széndioxid, szén-monoxid képződhet.

10.2. Kémiai stabilitás: közönséges körülmények (normál hőmérséklet- és nyomásviszonyok) és előírás szerinti kezelés és tárolás esetén a termék stabil.

10.3. Elkerülendő anyagok: oxidálószer.

10.4. Elkerülendő körülmények: gyújtóforrás, magas hőmérséklet, nedvesség.

11. szakasz: Toxikológiai adatok

A termék toxikológiai megítélése hasonló termékre vonatkozó toxikológiai adatok alapján történt.

A termék belélegezve ártalmas: LC₅₀ (inhalációs/4 óra, patkány): 2,09 mg/l

A termék lenyelve ártalmas: LD₅₀ (orális, patkány): 385 mg/ttkg

A termék bőrön át felszívódva nem ártalmas: LD₅₀ (dermális, patkány): >4000 mg/ttkg

A termékkel történő expozíció lehetséges hatásai, tünetek: koordinációvesztés, remegés, görcsök. Bőrrel történő érintkezés esetében zsibbadás, bizsergés, égő érzés.

Helyi hatások: a bőrön átmeneti irritációt okozhat, szenzibilizálhat; szemirritáció: nem lép fel.

12. szakasz: Ökológiai információk

A termék hatóanyag-tartalma (zéta-cipermetrin) következtében nagyon mérgező a vízi szervezetekre, a vízi környezetben hosszantartó károsodást okozhat. A hatóanyag, illetve analóg, a cisz/transz cipermetrint 40:60 arányban tartalmazó keverék ökológiai, ökotoxikológiai adatai:

Aerob biodegradáció: DT₅₀ (víz/üledék): 1,9 nap

Stabilitás, lebonthatóság: t_{1/2} (talaj): 4 – 56 nap

logP (n-oktanol/víz): 5

Biokoncentrációs faktor: 443

Toxikológiai adatok: EC₅₀ (alga): 5,7 mg/l

EC₅₀ (*Daphnia magna*, 72 óra): 0,0008mg/l

LC₅₀ (szivárványos pisztráng/96 óra): 0,013 mg/l (hasonló összetételű termékre vonatkozó adat)

13. Ártalmatlanítási útmutató

A termék és hulladékainak kezelésére a 98/2001. (VI.15.) Kormányrendeletben foglaltak az irányadók. Hulladékának besorolása a 16/2001. (VII.18.) KöM. rendelet alapján történt.

Hulladékkulcs/**EWC-kód: 02 01 08** – veszélyes anyagokat tartalmazó mezőgazdasági vegyi hulladékok

A terméket, maradékait, hígított oldatát közcsatornába, élővizekbe, talajba engedni tilos.

A termék ártalmatlanítása a helyi előírásoknak megfelelően történjen. Égetni csak megfelelő engedéllyel rendelkező égetőműben lehet. A kiürült csomagolóanyag tisztítás után újrahasznosítható, begyűjtését erre szakosodott cég végezze.

14. szakasz: Szállítási információk

A termék a veszélyes áruk nemzetközi szállítását szabályozó egyezmények szerint (ADR/RID, IMO/IMDG, ICAO/IATA) **veszélyes áru. UN-szám: 3082**

Az áru helyes szállítási megnevezése: KÖRNYEZETRE VESZÉLYES FOLYÉKONY ANYAG M.N.N.
(zéta-cipermetrin)

- **ADR/RID:** ADR-osztály: 9, Osztályozási kód: M6
Veszélyt jelölő szám: 90, Bárcák: 9, Csomagolási csoport: III
Korlátozott mennyiség: LQ7, Engedményes mennyiség: E1, Alagút korlátozási kód: 3 (E)
- **IMO/IMDG:** Osztály: 9, Bárcák: 9, Csomagolási csoport: III, Tengersiznyező anyag: IGEN
- **ICAO/IATA:** Osztály: 9, Bárcák: 9, Csomagolási csoport: III

15. szakasz: Szabályozási információk

A biztonsági adatlap, a termék osztályozása és besorolása megfelel a 44/2000. (XII.27.) EüM számú rendelet és módosításainak, valamint a 67/548/EGK az 1999/45/EK számú irányelvekben és az 1907/2006/EK és a 453/2010/EU rendeletben foglaltaknak.

A termék veszélyes keverék, lásd a 2. szakaszt.

15.1. A keverékekkel kapcsolatos biztonsági, egészségügyi és környezetvédelmi előírások/jogszabályok

Vonatkozó nemzeti joganyag

Kémiai biztonság: a 2005. CXXVII. és 2004. évi XXVI. törvénnyel módosított 2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról; a 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet és módosításai; a 25/2000. (IX.30.) EüM-SZCSM együttes rendelet és módosításai.

Munkavédelem: a 2007. évi CLXI. törvénnyel, a 2004. évi XI. törvénnyel és az 1997. évi CII. törvénnyel módosított 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről;

Hulladék: 98/2001.(VI.15.) Kormányrendelet, és a 16/2001. (VII.18.) KöM rendelet;

Tűzvédelem: az 1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról; a 28/2011. (IX.9.) BM rendelet.

Vonatkozó közösségi joganyag

REACH-rendelet: 1907/2006/EK és módosításai (987/2008/EK, 134/2009/EK, 552/2009/EK, 453/2010/EU)

DSD és DPD: 67/548/EGK, 1999/45/EK irányelvek és azok módosításai

CLP-rendelet: 1272/2008/EK és módosításai

Növényvédő szer rendeletek: 1107/2009/EK rendelet és a 2003/82/EK irányelv

16. szakasz: Egyéb információk

A biztonsági adatlap nem arra szolgál, hogy a termék bizonyos tulajdonságait garantálja, nem helyettesíti a termékspecifikációt. A biztonsági adatlapban foglalt információk, adatok és ajánlások ismereteink és tájékozottságunk legjaván alapszanak, és azokat a kiadás időpontjában pontosnak, helytállóknak ismerjük, arra szolgálnak, hogy a termék biztonságos kezelését és felhasználását segítsék. A terméket tárolni, kezelni és felhasználni kizárólag a használati utasításban leírtaknak megfelelően lehet. Minden egyéb célú felhasználásból eredő kockázatért a felhasználó felel. A felhasználó felelőssége, hogy megtegyen minden szükséges óvintézkedést a készítmény használatakor.

A biztonsági adatlap 3. szakaszában szereplő R- és H-mondatok:

- R 20 Belélegezve ártalmas
- R 23/24/25 Belélegezve, bőrrel érintkezve és lenyelve mérgező
- R 25 Lenyelve mérgező (toxikus)
- R 34 Égési sérülést okoz
- R 36/38 Szem- és bőrizgató hatású
- R 43 Bőrrel érintkezve túlérzékenységet okozhat (szenzibilizáló hatású lehet)
- R 48/22 Hosszabb időn át lenyelve ártalmas: súlyos egészségkárosodást okozhat
- R 50/53 Nagyon mérgező a vízi szervezetekre, a vízi környezetben hosszantartó károsodást okozhat
- H301 Lenyelve mérgező.
- H311 Bőrrel érintkezve mérgező.
- H314 Súlyos égési sérülést és szemkárosodást okoz.
- H315 Bőrirritáló hatású.
- H317 Allergiás bőrreakciót válthat ki.
- H319 Súlyos szemirritáció okoz.
- H331 Belélegezve mérgező.
- H332 Belélegezve ártalmas.
- H373 Ismétlődő vagy hosszabb expozíció esetén (orális) károsíthatja a szerveket.
- H400 Nagyon mérgező a vízi élővilágra.
- H410 Nagyon mérgező a vízi élővilágra, hosszan tartó károsodást okoz.

A CLP-szerinti veszélyességi osztályok rövidítései: a rövidítések utáni számok az osztályon belüli kategóriát jelentik, a nagyobb számok kisebb veszélyt jelentenek: Acute Tox. (skin, inhal, oral): akut toxicitás (bőrön át, belélegezve, lenyelve); Eye Irrit.: szemirritáció; Skin Irrit.: bőrirritáció; Skin Sens.: bőrszenzibilizáció; STOT RE: célszervi toxicitás, többszöri expozíció; Aquatic Chronic és Aquatic Acute: a vízi környezetre veszélyes (akut és krónikus).

Adatlaptörténet: jelen biztonsági adatlap 2012. VI. 27-én készült a termék angol nyelvű 2009. II. 27-én kiadott adatlapja – 3. verzió, mely felülírta az előző 2008. II. 15-i változatot – felhasználásával.